

Samir Beglerović, *Tesavvuf Bosne u vidicima Fejzulaha Hadžibajrića: vjerski i kulturni razvoj bosanskih muslimana u prvoj polovini XX stoljeća*, Sarajevo, 2014, str. 415

Povijest ljudskog roda poznaje različite vrste velikana, a među njima se naročito izdvajaju dvije skupine ljudi. U prvu grupu, prema muslimansko-me vjersko-teološkom shvaćanju, ubrajaju se Božiji poslanici, koji su bili božanski odgojeni. Njihova zadaća bila je opominjati i zboriti o riječi Istine još od doba prvog čovjeka pa sve do blagoslovljenog Muhammeda, a. s. U drugu skupinu velikana u povijesti mogu se svrstati učitelji kultura, koji su ostavili znakoviti trag svojim duhovnim stvaralaštvom, između ostaloga, i u humanističkim znanostima, o čemu svjedoče djela iz svjetske književnosti, filologije, filozofije, umjetnosti i, nesumnjivo, teologije i njenih disciplina, od kojih se jedna, a kada je riječ o tradiciji muslimana, oslovljava pojmom tesavvufa, tj. sufizma.

Upravo knjiga naslova *Tesavvuf Bosne* i podnaslova *U vidicima Fejzulaha Hadžibajrića:*

vjerski i kulturni razvoj bosanskih muslimana u prvoj polovini XX stoljeća govori o mladosti i intelektualnoj izgradnji, ali i duhovnom zrijenju teologa i filologa Fejzulah-efendije Hadžibajrića, inače vrhunskog poznavatelja sufijske tradicije muslimana. No, u knjizi nije riječ samo o njegovom duhovnom i intelektualnom odrastanju, već je ova monografija profesora Beglerovića, također, u vrlo značajnoj mjeri posvećena i drugim učiteljima sufizma u Bosni i Hercegovini i Jugoslaviji, što je prezentirano kroz *Uvod* i tri iscrpna poglavlja knjige. Na stranicama knjige profesor Samir Beglerović ne zaboravlja naglasiti i podsjetiti na pomalo zaboravljene učenjake, kakav je i Šejh Selim Sami Jašar, istinski teolog i duhovni učitelj s Kosova, koji je umnogome učestvovao u duhovnome odgoju i izrastanju Fejzulaha Hadžibajrića. Dakako, u štivu je, osim teološke, itekako zastupljena i historijska dimenzije mislećega stvaralaštva bosanskih muslimana. Zato je, naprimjer, na stranicama djela ukazana naročita pažnja dobrotvoru i mesnevihanu Mujagi Merhemiću, ali i Džemaludinu Čauševiću, kao i profesorima Više islamske šerijatsko-teološke škole u Sarajevu Ahmed efendiji Bureku i Mehmedu Handžiću. Naime, svaki od njih na svoj način izvršio je određeni utjecaj na mladoga Fejzulaha Hadžibajrića, ali i na bosansku, odnosno sarajevsku kulturno-duhovnu i općenito društvenu sredinu. Štaviše, prilikom deskribiranja "sporednih ličnosti" u djelu se itekako prezentira borba za duhovnost bosanskih muslimana, ali i potraga za poštovanjem nabrojanih učenjaka, koji su bili svjedoci teških

historijskih događanja u prvoj polovini dvadesetog stoljeća.

Vrijednost ove knjige, pored ostaloga, očituje se u činjenici da je riječ o sistematskom pristupu povijesti tesavvufa u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini dvadesetog stoljeća. Osim toga, profesor Beglerović pravi i veoma zanimljive i vrijedne analize historijskih zbivanja, iako primarno prati život i djelo Fejzulah ef. Hadžibajrića. S druge strane, ova knjiga, nažalost, opisuje, dakako dokumentirano, tužnu stranu bosanske stvarnosti. Upravo je na stanicama monografije veoma jasno predstavljena *nesretna svijest* bosanskog čovjeka, koja je bila zastupljena i u navedenome dobu, a očitovala se kroz sujetu, razjedinjenost, siromaštvo itd.

Više je nego očito da je u ovu knjigu uloženo jako mnogo truda, a o tome svjedoče i brojni izvori, od kojih su neki, nažalost, i zauvijek nestali nakon paljenja Arhiva Bosne i Hercegovine 2014. godine. Osim toga, neophodno je istaknuti da je knjigu publicirala izdavačka kuća "Bookline" iz Sarajeva 2014. godine te da sadrži 415 stranica teksta. Monografija *Tesavvuf Bosne u vidicima Fejzulaha Hadžibajrića: vjerski i kulturni razvoj bosanskih muslimana u prvoj polovini XX stoljeća* nesumnjivo može biti zanimljiva ljubiteljima humanističkih znanosti, odnosno teologije i historije, a posebno profesorima, svršenicima i studentima teologije, religijske pedagogije, filozofije, religiozologije, historije, orijentalistike, komparativne književnosti, te je zbog njene izuzetne, prvenstveno znanstvene, vrijednosti toplo preporučujemo našem čitateljstvu.

Orhan Jašić